

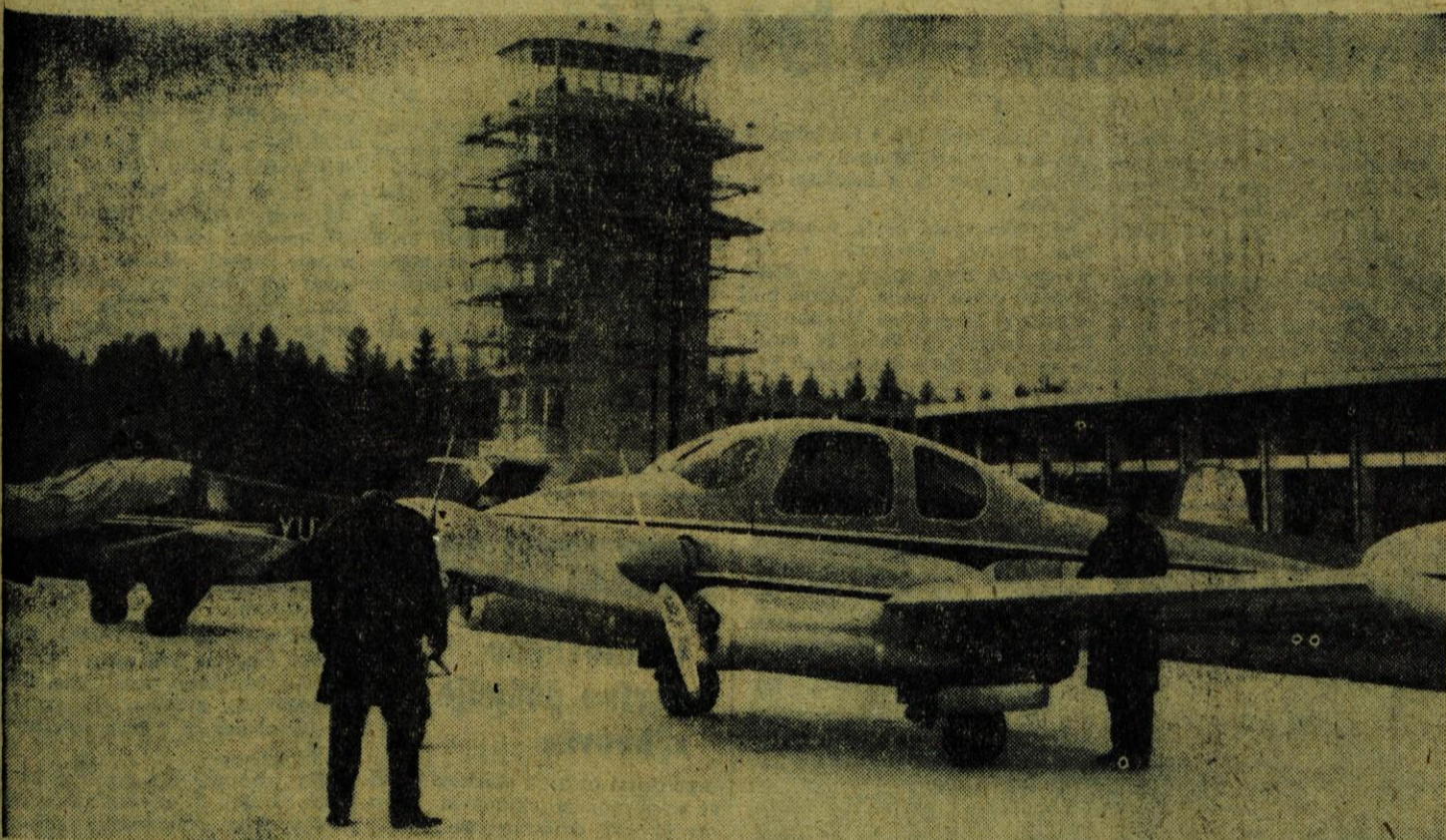
List izhaja od oktobra 1947 kot tednik — Od 1. januarja 1958 kot poltednik — Od 1. januarja 1960 trikrat tedensko, in sicer ob ponedeljkih, sredah in sobotah

GLAS

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

KRANJ, SOBOTA, DNE 14. DECEMBRA 1963
LETO XVI. — ŠT. 144 — CENA 20 DINARJEV

Ustanovitelji: občinski odbori SZDL Jesenice, Kranj, Radovljica, Škofja Loka, Tržič — Izdaja ČP »Gorenjski tisk« — Urejuje uredniški odbor — Glavni in odgovorni urednik Gregor Kocijan

BRNIKI, 14. decembra — V sredo popoldne ob 16.20 je na novem ljubljanskem letališču Brniki pri Cerkljah pristalo posebno letalo iz Beograda. Z njim je pripotoval direktor uprave civilnega letalstva SFRJ Batric Jovanovic. Danes ob 13. uri bo neuradna otvoritev novega letališča. Ob tej priložnosti bo tu pristalo štirimotorno letalo Adria Avio prometa Na sliki: prvi dve letali na novem letališču

Prva poledica

Zastoj v prometu — Več prometnih nesreč — Zasnežena le cesta na Vršič

- Kranj, 13. decembra — Čeprav so izvedenci že nekajkrat opozarjali na nevarnost poledice, je včerajšnja huda poldnevna cesta precej prenetila voznike motornih vozil. Ceste so začele ledejeti med 19. in 20. uro.

Kot so nam povedali na prometni LM, je večina voznikov ob pričetku poledice obstala ob cesti. Nekateri se niso upali naprej, drugi niso mogli. Veliko jih je počakalo, da so ceste dopoldne so se pripetile manjše nesreče na cesti Kranj — Senčur, pri železniškem nadvozu pri Orehku, dve pa na Kidričevi cesti v Kranju. To ceste so kljub zgodnjim obvestilom prometne milice delavci komunalnega servisa posuli še je okoli 11. ure.

Tudi cesta, za katero skrbi Cestno podjetje Kranj, so začeli posipati dokaj pozno, po obvestilu prometne milice. Kot so nam povedali, je bila največja težava, ker je poledica nastopila na vseh cestah hkrati, posipati pa seveda ni moglo vseh odsekov naenkrat. Zaradi tega je prišlo do zastoja prometa na Gobovcih, kjer med 20. in 22. uro promet ni bil mogoč.

V tem času je zasnežena le cesta na Vršič, vendar je ne pluzijo. Na Vršiču je 15 cm snega.

Turizem v osnutkih statuta

Kranj, 14. decembra — V prihodnjem tednu bodo štiri občinske plenarne konference turističnih združenj organizacij. Sklepe jih je Gorenjska turistična zveza, in sicer: v Kranju za ponedeljek, 16. decembra, na Jesenicah za sredo, 18. decembra, v Trzinu za četrtek, 19. decembra in v Škofji Loki za petek, 20. decembra.

Osrednja vprašanja, ki so na dnevnem redu teh konferenc, so razprave o predlogih občinskih statuta v zvezi s turizmom.

Gorenjski turistični kraji in letošnje nočitve

Bled visoko na prvem mestu

Na gorenjskem turističnem območju se realizira 71 odstotkov turistične dejavnosti v ljubljanskem okraju

Ker zajema prvih devet mesecev v letu celotno letno turistično sezono in tudi pretežni del zimske sezone, so nedvomno podatki, ki se nanašajo na prvih devet mesecev v letu dokaj dober analitičen pokazatelj za vse leto. Spričo takšne ugotovitve pridobijo podatki o številu nočitev v letošnjih prvih devetih mesecih v posameznih gorenjskih turističnih krajih še posebej na svoji pomembnosti. Kot nekaj splošnih podatkov, ki je za Gorenjsko še posebno zanimiv, pa je to, da se na gorenjskem turističnem območju realizira 71 odstotkov turistične dejavnosti v ljubljanskem okraju.

Med vsemi turističnimi kraji v ljubljanskem okraju je visoko na prvem mestu glede števila nočitev prav Bled, ki je v letošnjih devetih mesecih zabeležil 277.051 nočitev, v ustreznem lanskega leta na 221.775 nočitev. Ostali pomembnejši gorenjski turistični kraji pa so v prvih letošnjih devetih mesecih imeli naslednje število nočitev: Bohinj 121.398, Dovje-Mojstrana 26.761, Gozd-Martuljek 33.896, Jezersko 23.641, Kranj 21.046, Kranjska gora 86.339, Radovljica 33.777, Rateče Planica 15.815 in Trzin 3.714. Pri vsem tem je zanimivo, da je število nočitev v letošnjih mesecih v primerjavi z ustreznim lanskim obdobjem poraslo skoraj v vseh krajih, izjema so le kraji Dovje-Mojstrana, Gozd-Martuljek, Radovljica in Trzin.

Kljub znatnemu absolutnemu porastu nočitev v skoraj vseh gorenjskih turističnih krajih, pa je letos strukturni odstotek nočitev po posameznih krajih na Gorenjskem skoraj povsod padel. Edini izjema sta le Bled in Kranjska gora. Medtem ko je bilo na Bledu v prvih devetih mesecih preteklega leta ustvarjenih 22,45 odstotka vseh nočitev v ljubljanskem okraju,

se je v letošnjih devetih mesecih ta strukturni odstotek povečal na 24,48 odstotka. Za Kranjsko goro pa velja: v prvih devetih mesecih leta 1962 je bilo tu 7,04 odstotka vseh nočitev, ki so jih dosegli turistični kraji v našem okraju; letos pa se je ta strukturni odstotek povečal na 7,62 odstotka.

Nočitve po vseh ostalih gorenjskih krajih pa so letos v strukturi vseh nočitev v ljubljanskem okraju padle v primerjavi s strukturo ustreznega lanskega obdobja. Za ilustracijo konkretni podatki po posameznih turističnih krajih na Gorenjskem! V Bohinju je strukturni odstotek nočitev padel od 11,14 odstotka v prvih devetih mesecih preteklega leta na 10,72 odstotka v prvih devetih mesecih leta 1962, v Dovje-Mojstrani od 3,19 odst. na 2,36 odst., v Gozd-Martuljku od 3,95 odstotka na 2,99

Razgovor s predsednikom delavskega sveta tovarne »Sava«

Dve rekonstrukciji

Pred delavskimi sveti se prav gotovo še nikoli ni nagrmadilo toliko odgovornih nalog kot prav v tem času. Razen stalnih vprašanj, ki jih morajo reševati, odločajo o sedemletnem planu razvoja, o planu za prihodnje leto, o prehodu na 42-urni delovnik in še o mnogem drugem. O vsebini dela delavskega sveta v tovarni gumijevih izdelkov »Sava« Kranj nam je govoril njegov predsednik RUDI NADIZOVEC.

RUDI NADIZOVEC

S seje občinske skupščine Škofja Loka

Ustanovljeno obrtno podjetje „Obnova“

Bolje za realizacijo — Izvoz ne bo izpolnjen — Iz servisov nastalo podjetje bo letno ustvarjalo okrog 80 milijonov dinarjev dohodka

ŠKOFJA LOKA, 13. decembra — V zvezi s poročilom, ki obravnava stanje požarne varnosti, predvsem pereče vprašanje — financiranje, so odborniki obeh zborov na včerajšnji deseti skupni seji sklenili, da bo občinska skupščina skrbela za rešitev tega vprašanja v mejah možnosti. Nato so se seznanili z rezultati industrijskih delovnih organizacij v enajstih mesecih letošnjega leta, v nadaljevanju pa so obravnavali in sprejeli vrsto odlokov. Med drugim je bil sprejet z nekaterimi spremembami odlok o občinski dokladi za prihodnje leto, odlok o ustanovitvi občinskega sklada za napredek turizma, kakor tudi odlok o priznanjih, plaketah in nagradah, ki jih bo v prihodnje podeljevala občinska skupščina tako občanom kot delovnim organizacijam. Občinska skupščina je sprejela tudi sklep o ustanovitvi novega obrtnega podjetja »Obnova«.

V enajstih mesecih letos je proizvodni plan industrije dosegel glede na letni plan z 91,4 odstotki. Med posameznimi podjetji je najboljše rezultate dosegla Odeja, ki je v tem času že presegla plan za 14,4 odst., medtem ko ga je Jelovica presegla za 1,8 odst. Izpolnitvi plana proizvodnje pa so se močno približali MLIP Češnjica (92,5), LTH 90,7 in Marmor (90,0). V realizaciji pa so industrijska podjetja dosegla boljši odstotek, saj le-ta znaša 96,7 odstotkov letnega plana. Najboljše rezultate ugovorne realizacije je dosegla Odeja, ki je plan presegla za 19,7 odst., Gorenjska predilnica za 5,1 odst. in Jelovica za 1,7 odst., medtem ko so se ostala industrijska podjetja že močno približala izpolnitvi planov realizacije. Rezultati izvoza pa niso nič kaj razveseljevali, zakaj plan je bil izpolnjen le z 69,2 odstotki.

Ustanovitev novega obrtnega podjetja »Obnova«, v katerega se bodo združili dosedanjí servisi stanovanjske skupnosti (mizarski, steklarski, vodovodni, gradbeni, pleskarski in pečarski), pripojilo pa se bo samostojno podjetje Instalacije, je narekovala potreba po

Nadaljevanje na 2. strani 1

Plenum občinskega odbora SZDL Radovljica o šolstvu

Šola ne sme zaostajati za splošnim razvojem

V sredo so imeli v Radovljici razširjeni plenum občinskega odbora SZDL. Prisostvovali so predstavniki šolskih odborov, šolskih podružnic in šol ter članov sveta za šolstvo, prosveto in kulturo in sklada za šolstvo. Obravnavali so problematiko šolstva. Za ta namen je pedagoška služba z Jesenic pripravila obširno analizo o stanju šolstva in družbenega upravljanja. Na plenumu ga je prebral direktor Jože Varl. Razprava je bila razgibana, ob koncu

pa so sprejeli več sklepov in priporočil za pristojne organe. Posveta se je udeležil tudi predsednik občine Franc Jere in predstavnik glavnega odbora SZDL Slovenije.

Nadaljevanje na 2. strani 2

Čemu pripisujete ugodno izpolnjevanje letošnjega proizvodnega plana?

● Za letos je bilo predvideno, da bomo izdelali okoli 8800 ton izdelkov. To smo dosegli že 2. decembra in predvidevamo, da bo celotna proizvodnja v letu 1963 znašala okoli 9500 ton v vrednosti skoraj 12 milijard dinarjev.

To bomo dosegli po zaslugi celotnega kolektiva, ki je vložil vse, da bi plan proizvodnje ne samo dosegel, ampak tudi presegel, čeprav smo imeli skozi vse leto velike težave s preskrbo surovin, posebno uvoznih. Zaradi tega smo bili večkrat v težavah in smo si morali nekajkrat določene količine celo sposoditi pri ostalih gumarskih podjetjih v državi. Naj pripomnim, da je produktivnost naših delavcev, računana na količino proizvodnje v kilogramih, dvakrat tolikšna kot znaša povpreček v ostalih gumarskih podjetjih.

Kaj pa težave z izvozom?

● Namesto predvidene vrednosti izvoza v višini 520 tisoč dolarjev bomo morda dosegli okoli 450 tisoč dolarjev. Največja ovira so nam potrebe domačega trga. Tako bi na primer lahko izvozili večje količine pnevmatik, toda potem bi nastalo njihovo pomanjkanje na domačem trgu. Saj ste brali, kako nas je kritiziralo podjetje Ljubljana — Transport? Prav zaradi pomanjkanja pnevmatik imamo jugoslovanska gumarska podjetja odobrene investicije za pnevmatikarne.

Povejte, prosim, kaj več o rekonstrukciji

● Že pred leti smo začeli z rekonstrukcijo obrata za tehnične izdelke (razna tesnila, cevi, klinasta jermena, prevleke itd.). Zanj smo predvideli 3 milijarde, od tega 2,3 milijarde za osnovna in 700 milijonov dinarjev za obratna sredstva. Kot vsi investitorji, imamo tudi mi težave. Letos smo namesto 1 milijarde in 300 milijonov dinarjev lahko porabili le 800 milijonov. Tako imamo opravljene še manj kot polovico prve rekonstrukcije. Za rekonstrukcijo pnevmatikarne je potrebno 3 milijarde za osnovna sredstva in 1 milijardo za obratna. Gotova pa bi bila do konca leta 1965. Ob tem bo treba zgraditi še celo vrsto pomožnih objektov, predvsem skladišč.

Nadaljevanje na 2. strani 3

NOVOLETTNI SEJEM

K R A N J
22. - 29. XII. 1963

TE DNI PO SVETU

POMANJKANJE STROKOVNIH KADROV

V Ljubljani zaseda glavni odbor SZDL Slovenije. V četrtek so govorili o vprašanju razvoja našega gospodarstva. Poudarili so, da bo treba posvetiti več skrbi vzgoji strokovnih kadrov, ki so še za 1,8 odstotka nižji v povprečju z jugoslovanskim. Da bi se stanje izboljšalo, morajo v ta namen vlagati več sredstev in razširiti mrežo ustreznih šol. Ugotovili so, da se je zmanjšalo število štipendij, kar vsekakor ne bo koristilo razvoju.

POGOVORI O SODELOVANJU MED ČESKO IN JUGOSLAVIJO

V Beogradu so se pričeli pogovori med delegacijami Češke in Jugoslavije. Sporazum o sodelovanju so podpisali že julija. Obravnavajo vprašanja o sodelovanju pri gospodarskih planih in razvoju. Češko delegacijo vodi Krachulek, jugoslovansko pa predsednik planске komisije Minčev.

NASER V TUNISU

Na veliko proslavo ob odhodu zadnjih francoskih čet iz Bizerte je prisel predsednik ZAR Naser. Na letališču ga je sprejel predsednik Burgiba.

NEANGAZIRANE DRŽAVE ZA KONFERENCO

Prav vsa vprašanja na zadnji tedenski tiskovni konferenci so se nanašala na ponoven sestanek »nevezanih« držav. Vsi pozdravljajo pobudo Naserja in gospe Bandaranaike, ki sta predlagala, da bi prišlo najprej do posvetovanja. Nehru je v parlamentu izjavil, da je tako posvetovanje nujno, ker bo konferenca prispevala k mednarodni pomirnosti in razumevanju.

Uspešen zaključek tekmovanja

SKOFJA LOKA — Občinska komisija za vzgojo in varnost v cestnem prometu je v nedeljo priredila javno oddajo »POKAZI, KAJ VEŠ IN ZNAS O PROMETU«. To je bil uspešen zaključek trimesečnega medšolskega tekmovanja v okviru splošne prometne akcije »ZAVARUJMO OTROKA V PROMETU«, ki je bil hkrati tudi uvod v praznovanje občinskega praznika.

Od desetih osnovnih šol v škofjeloški komunici z višjimi razredi jih je tekmovalo le 8, zakaj šoli iz Davče in Leskoveca zaradi oddaljenosti in majhnega števila učencev nista tekmovali. V času tekmovanja so učenci teh šol pisali šolske naloge, izdelovali makete križišč in serije prometnih znakov. Najboljši trije učenci so prišli v izbor za šolsko ekipo in so na oddaji še odgovarjali na pet vprašanj. Ocena izdelkov in odgovorov je odločala. Tako je prvo mesto osvojila ekipa osemletke Trata in za nagrado prejela 75.000 dinarjev, drugo Lenart nad Lušo (50.000) in tretje Poljane (25.000); ekipi iz Selca in Zeleznikov pa sta za četrto in peto mesto dobili diplomi. V zvezi z nagradami naj poudarimo, da so le-te kolektivne in da jih bodo šole uporabile za nabavo učnih pripomočkov pri pouku prometne vzgoje. — St. S.

Slovenski izseljenski koledar 1964

Pred kratkim je Slovenska izseljenska matica v Ljubljani izdala letošnji izseljenski koledar. Letemu brez pomislekov lahko priznamo, da je spet naredil korak naprej, da je kvalitetnejši od vseh dosedanjih. Prek 40 avtorjev je za 250 strani koledarja prispevalo svoje sestavke, ki so ilustrirani s

Danes je Ču En Laj brez dvoma najbolj spreten kitajski voditelj, ki se je diplomatskih spretnosti naučil v evropskih šolah, začel svojo politično turnejo po afriških deželah. Pred njegovim prihodom v afriške države se s prestolnic, ki jih namerava obiskati, še niso dvignili oblaki zadržanosti. Pač pa so se že pred njegovim izkrcanjem na afriški celini pojavila številna ugibanja, kakšen je poglobljen cilj kitajskega obiska. Ču En Laj bo v teh dneh preomljal sedem afriških držav. Cilj njegove afriške diplomacije je prozoren. Želel bo na vsak način zopet pridobiti afriške države na svojo stran, ki jih je Peking po ostrem kurzu svoje napadalne politike zgubil in zamenjal. Ču En Laj, s svojim potovanjem po Afriki, najbrž ne namerava zapravljati časa. Naglbi njegovega poskusa so lahko dvojni: na nek način skuša oceniti, kakšne so možnosti Kitajske v afriških državah, koliko je njegova

država v političnem oziru na črni tleh do sedaj že zgubila na svojem ugledu in kakšen jezi jo loči od držav, s katerimi je nekoč sedela skupaj v Bandungu; na drugi strani pa je sedanja pot lahko nova priložnost, da bi Peking oviral

kosežne posledice na mejli, ki sodi med najbolj vnetljivo in nemirno mejo na svetu. Po srečanju v Kairu bo predsednik kitajske vlade obiskal še Somalijo, Tanganiko, Mali, Gvinejo, Gano in Alžirijo. Pot je torej dovolj dolga, da bo

kinško vlado. Celinska Kitajska je našla smrtnega sovražnika v Afriki. Nekatera dejstva to potrjujejo. Formoška vlada je v zadnjih letih grizla Kitajce v Afriki vedno za noge. V mladih afriških državah je Čan Kajškova vlada šte-

državah se kaže tudi pri glasovanju za sprejem LR Kitajske v OZN. Leta 1959 je za sprejem Kitajske glasovalo 5 afriških držav, tri pa proti, leta 1961 jih je devet glasovalo za in devet proti, leto pozneje je bilo 14 afriških držav za sprejem, 17 pa proti, letos pa jih je za sprejem glasovalo samo še 9, proti pa jih je bilo že 17.

Nepristopanje Kitajske k moskovskemu sporazumu o delni prepovedi jedrskih poskusov je še bolj oslabilo kitajski vpliv v Afriki. Kitajske pretuje z svojo atomsko bombo dražijo mirne Afričane. Čeprav se je kitajski ministriški predsednik pripeljal v Afriko z britanskim letalom, in čeprav je njegov zunanji minister na svednosti ob proglasitvi neodvisnosti Kenije priletel v Najrobi s sodeljenim holandskim letalom, to še ni dovolj pomemben razlog, da bi afriški prebivalci ploskali kitajski politiki z obema rokama. — Z. T.

Kitajski obisk

»mlinovni polet« tretjega sveta v smeri popuščanja mednarodne napetosti in zbolševanja odnosov na svetu. Ču En Laj prinaša v Afriko nož, ki ima dve rezili. Kruh bo rezal z obema reziloma.

Prva postajališča njegove državniške naloge je v Kairo. Po predpripravih in domenjenih težah o razgovorih je videti, da bo osrednje mesto dobil spor na kitajsko indijski mejli. Od izhoda tega razgovora, lahko pričakujemo dale-

mo lahko presodili, s kakšnimi tlapkami otipava kitajski voditelj afriške države in s kakšnim namenom.

Kitajska vlada se je v zadnjih letih morala sprijazniti z dejstvom, da njen ugled v afriških državah hitro upada. Vedno bolj odkriti so napadi na kitajsko politiko zaostritve. Pekinški možje so se na afriških tleh srečali še z drugimi nevednostmi, ki se tičejo odnosov med formoško in pe-

vličneje zastopana kot Peking. Formoza ima diplomatske odnose s šestnajstimi afriškimi državami, celinska Kitajska pa samo z desetimi. Okoli 200 strokovnjakov s Formoze pomaga v afriških državah. Na stotine afriških študentov dobiva štipendije na formoških visokih šolah. Tudi gospodarska pomoč, ki jo je LR Kitajska dodelila nekaterim afriškim državam, ne more odtehtati vsega. Nazadovanje kitajskega vpliva v afriških

Ljudje in dogodki • Ljudje in dogodki • Ljudje in dogodki • Ljudje in dogodki • Ljudje in dogodki • Ljudje in dogodki • Ljudje in dogodki

Ekipa osnovne šole Zelezniki odgovarja na vprašanja o prometnih znakih. — Foto: A. Košenina

Ob izdelovanju škofjeloškega statuta

Kaj bodo rekli občani

V zadnjih desetih dnevih se je kar dvakrat sestala komisija za izdelavo statuta pri občinski skupščini Škofja Loka. Prvi predlogi, ki so jih podkomisije predložile v grobljih obrisih iz raznih dejavnosti, so že na teh razpravah utrpeli mnoge dopolnitve in vsebinske spremembe. Te dni komisija sestavlja dokončno besedilo začasnega osnutka, o katerem bo konec decembra razpravljala občinska skupščina. Nato bo sledila javna razprava občanov, ki bo trajala ves mesec januar 1964.

Razprava v širši javnosti se je že pričela pred mesec, ko so prve zasnove statuta razposlali v 3000 izvodih vsem organizacijam, društvom, ustanovam, kolektivom, krajevnim odborom, krajevnim skupnostim in drugim organom občine kakor tudi mnogim občanom, od katerih je bilo pričakovati tehtne pripombe. Vendar je komisija po teh prvih razpravah lahko izluščila samo 22 predlogov in pripomb, ki jih je upoštevala pri nadaljnjem delu. Toda te pripombe in razprave so dale mnoge pobude komisiji za kritično oceno in presojo raznih stališč in teženj pri sestavljanju tega dokumenta. Zato sta bili zadnji dve seji zelo plodni. Nekatera poglavja so utrpela velike spremembe. Zlasti velja to za poglavje o sta-

tusu delovnih skupnosti in o njihovem mestu v okviru širše komunale skupnosti. Od prvotnega osnutka je ostalo bore malo.

Ze doslej so se zelo brusila tudi stališča o krajevnih skupnostih. Spremembe se nagibljejo k temu, da morajo biti ti organi samostojnejši, da mnoge stvari prepustijo statutom teh skupnosti in podobno. Značilno je, da so v sedanjem osnutku opustili tudi

opredeljevanje, kje naj bodo te skupnosti. Stališča pa so zelo različna. Obstaja varianta za 32 krajevnih skupnosti na območju občine in druga skrajnost, da bi jih moralo biti samo 8. Vsak ima svoj prav. Zato v sedanjem predlogu ne omenjajo krajev in območij, marveč samo okvirne pogoje za ustanavljanje krajevnih skupnosti. Tako je samim občanom omogočeno, da po željah, potrebah in možnostih ustanavljajo svoje krajevne skupnosti.

Sedanji predlog tudi v mnogih primerih samo okvirno usmerja razvoj posameznih dejavnosti in delo ustreznih organov. Prav zato pa bo zelo važno, kaj bodo rekli občani o raznih opredelitvah, kako bodo sami sodelovali v razpravah in ta dokument končno sprejeli ter se zavzeli za uresničevanje. — K. M.

Akcija JPI „Tehniška kultura mladim“ je uspešna

Jugoslovanske pionirske igre »Tehniška kultura mladim« so v teku. Prva polovica akcije je za nami in rešujejo vrsto perečih vprašanj tehnične vzgoje in izobraževanja mladine; tudi tehniška dejavnost med pionirji in mladino je v polnem razmahu.

Odborom JPI, razen v nekaj primerih, še ni uspelo za akcijo zainteresirati manjših gospodarskih organizacij in kmetijskih združenj. Večinoma so odbori JPI ubrali prvo pot do občinskih skupščin za rešitev vprašanj vzgojne kadra in materialnih osnov tehniške vzgoje, manj pa je bilo doslej uspehov pri vključevanju strokovnjakov iz proizvodnje za neposredno delo med pionirji in mladino kakor tudi za širšo skrb in povezovanje gospodarskih organizacij s pionirskimi odbori in druge oblike sodelovanja.

Zivahna dejavnost pionirjev in mladine v minulem obdobju dokazuje, da so bili programi JPI smotno usmerjeni na proučevanje in spoznavanje gospodarskih in drugih življenjskih vprašanj kraja oziroma komunice, kjer pač mladina živi. Pri obsežni nalogi so pomagali tudi zavodi za poklicno usmerjanje in zaposlovanje. Kako zavzeti so pionirji za akcijo dovolj zgovorno priča primer pionirskega odbora. »Tone

Cufar« z Jesenic: Z načrtno akcijo so zbrali okoli 5000 turističnih in tehničnih razglednic, s priloženim denarjem od prodaje starega papirja pa kupili 16 diafilmov o raznih tehničnih dosežkih. Številne uspehe ni moč opozoriti s primeri, vendar lahko poudarimo, da v Sloveniji sodeluje v akciji JPI »Tehniška kultura mladim« okrog 70.000 pionirjev in mladine, ki si vztrajno prizadevajo uresničiti načrtane naloge. Modelarstvo, fotografska tehnika, radio in elektro tehnika ter motorizirano strojno in prometno vzgojo — so najbolj zanimive dejavnosti mladine, vendar številno sodelujočih in uspehi so odvisni od kadrovskih in materialnih pogojev v posameznih krajih.

Danes lahko z veseljem ugotovljamo, da sodelujejo v največji meri v vseh pomembnejših prireditvah in v ustvarjalnem delu mladine aktivisti Ljudske tehnike v sodelovanju s številnimi prostovoljnimi delavci — udeleženci mnogih tečajev, ki so jih izvedla vodstva organizacij Ljudske tehnike. Uspehe sedanje akcije je treba pripisati tudi naporom in daljšemu načrtnemu delu Ljudske tehnike; k razmahu akcije pa je nedvomno pripomoglo tudi večletno organizirano in plodno sodelovanje z organizacijami Zveze prijateljev mladine. — S.

Nadaljevanje s 1. strani

1. Ustanovljeno obrtno podjetje »Obnova«

zagotoviti obrtnih storitev. Servisi stanovanjske skupnosti oziroma njihova dejavnost se je tako razširila, da ni več moč organizacijsko voditi. Da se bodo razne obrtne storitve res opravljale, bo zagotovila posebna pogodba, ki bo sklenjena med ustanoviteljem in podjetjem. Predvidoma bo novo podjetje, ki bo začelo poslovati z novim letom, zaposlovalo bo okrog 50 ljudi, letno ustvarjalo približno 80 milijonov dinarjev celotnega dohodka. Dolžnost direktorja bo začasno opravljal dosednji sekretar Obo SZDL Mirko Brezovec. Kot v nekakšno ravnotežje pa se bo k stanovanjski skupnosti z novim letom pripojila Ljudska restavracija.

V zvezi z odlokom o plaketah, priznanjih in nagradah naj poudarimo, da jih bo občinska skupščina podeljevala občanom in osebam, ki so s svojim dolgoletnim delom dosegli tako k gospodarsko-političnemu, kulturno-prosvetnemu, znanstvenemu ali splošno koristnemu delu. Na slavnostni seji, v sredo jih bodo podelili 6 občanom, delovnemu kolektivu MLIP Češnjica in delegacijam obratnih mest Medicina in Romilly-Sur-Seine. — St. S.

2. Šola ne sme zastajati za splešnim razvojem

Poročilo prosvetno-pedagoške službe je zajelo celotno problematiko vseh šol v radoviški komunici, vključno vzgojno-varstvene ustanove. V razpravi so diskutirali načeli nekaterih tehtnih vprašanj in opozarjali na nevarnost, da se izobraževalno delo na šolah razliknih stopenj z uvajanjem dodatne vzgoje k rednemu učnemu programu razširja preveč po obsegu, premalo pa po kvaliteti. Ugotovili so, da so učni načrti

prezahtevni in prenatrpani. Mlademu človeku valjajemo prevelik in mu jemljemo prosti čas. Šole pogostokrat zanemarjajo vzgojni in idejni pomen v izobraževalnem procesu.

Na plenumu so govorili še o treh virih, ki otežujejo uspešnejše delo: podedovane slabosti stare šole (kot kaže, se jih še vedno nismo otresli), nezadostna usposobljenost učnega kadra in zastarele učilnice, pomanjkanje kabinetov, tehničnih delavnic in laboratorijev, telovadnic in še marsičesa. Skromna lokalna materialna sredstva so še vedno prenizka za napredek. Kljub porastu materialnih stroškov za usluge so se izdatki za šolstvo leta 1963 celo zmanjšali za nekaj odstotkov.

Perspektivi razvoja šolstva v občini predvideva gradnjo treh šol na Bledu, v Radovišici in v Bohinjski Bistrici, dograditev šole v Gorjah in telovadnice v Ljubici. To so temeljne naloge, ki jih bo nužno potrebno uresničiti v prihodnjih letih. Razen nadaljnjega razvijanja vzgojnega zavoda v Kamni gorci, pa bo potrebno odpreti na centralnih šolah oddelke za posebne osnovne šole. Hita gospodarsko-družbeni razvoj zahteva od strokovnih šol usposobljen strokovni kader. Zato bodo tem šolam posvečali večjo skrb. Kaže, da bosta le dve strokovni šoli izpolnili pogoje za verifikacijo, to je vaška šola v Radovišici in gostinjski šolski center Bled. Kmetijske šole Poljce zaradi premajhnega števila gojenčev ne bo več. Vzgojno-varstvene ustanove na sedanji stopnji krležjo komaj 34 odstotkov vseh potreb zaposlenih. V prihodnje bo morala za razširitev varstva skrbeti krajevna skupnost.

Družbeno upravljanje v šolstvu še ni doseglo tisto stopnjo razvoja, kakršno terjajo dejanske potrebe in pristojnosti. Šolski odbori bi se morali bolj natančno in poglobljeno lotevati vseh vprašanj, ki so pogojeni s splošnim napredkom izobraževalnih ustanov. Pionirsko in mladinsko samoupravljanje pa je na nekaterih šolah kar dobro zaživelo. — J. B.

3. Dve rekonstrukciji

Kolikšno proizvodnjo predvidevate za leto 1970?

Po zaključenih rekonstrukcijah bomo proizvajali okoli 18 tisoč ton izdelkov letno. Značilno je, da sedaj delamo kar 3 tisoč različnih artiklov, da pa bomo skušali v prihodnje to število močno skrajšati. Tako bomo na primer glede pnevmatike poslovno sodelovali z nekaterimi drugimi jugoslovanskimi podjetji in se specializirali za posamezne dimenzije. Sedaj delamo vse: od najmanjših plaščev za motorna kolesa do pnevmatike za največje tovorne avtomobile in avtobuse. Tudi specializacija je pomemben pogoj za povečanje produktivnosti. Lažje bomo zmagovali večje naloge v skrajšanem delovnem času.

Ali bo »Sava« kmalu prešla na 42-urni delavnik

Pred nekaj meseci smo ustanovili posebno komisijo, ki je zadolžena da organizira in spodbudi strokovne službe, da predvidijo ukrepe za izboljšanje tehnoloških postopkov, povečanje produktivnosti, povečanje delovne discipline in podobnega. Zbrali so nekatere najboljše predloge in nekatere tudi že realizirali. Prihodnji teden bo o tem razpravljal delavski svet. Dosedanje proučevanje je pokazalo, da bomo verjetno kmalu lahko prešli na skrajšani delovni čas.

Kako napredujejo poskusi s sintetičnim kavčukom?

Do sedaj smo 23 odstotkov naravnega kavčuka nadomestili s sintetičnim. V jugoslovanskem povprečju je ta delež le 16 odstotkov, v zahodnoevropskem 45 odstotkov, v Ameriki pa je dosegel celo 72 odstotkov. Dobre strani sintetične surovine so, da je precej cenejša, da omogoča določene boljše lastnosti izdelkov, slabe strani pa, ker zahteva uvajanje novih postopkov; za predelavo je sintetični kavčuk zelo žilav in marsikateri naš stroj ne vzdrži sil, ki pri tem nastajajo. Velika težava je, ker se zaradi težav z devizami, ne moremo vedno oskrbovati pri istih dobaviteljih in moramo kar naprej iskati nove metode predelave. — M. P.

Vreme

VREMENSKA SLIKA

Področje nizkega zračnega pritiska se iznad severnega Sredozemlja pomika nad južni Balkan. Ob tem prehodu so dobili naši kraji neznatne količine snega. Nad Severnim morjem in srednjo Evropo se ponovno gradi področje visokega zračnega pritiska in zato doteka od severa proti Balkanu znatno hladnejši zrak.

NAPOVED ZA DANES IN JUTRI

Hladno, delno do zmerno oblačno vreme bo. Na Primorskem burja. Najnižje nočne temperature med -7 in -13 stopinjami Celzija, v Primorju nič stopinj; dnevne temperature pa bodo okoli -3, v Primorju okoli 4 stopinje Celzija.

Izgledi za naslednje dni: Do ponedeljka še suho in zelo hladno vreme. Vmes so možne neznatne pobočnice in padavine predvsem v vzhodni Sloveniji, na Primorskem burja.

VREMENSKA RAZMERE V PETEK OB 13. URI

Lesce-Bled — delno oblačno, -3 stopinje, zračni pritisk 1009 milibarov, pritisk je ustaljen; Planica — delno oblačno, -4 stopinje; Jezersko — pretežno oblačno, -4 stopinje; Triglav-Kredarica — rahlo oblačno, -18 stopinj Celzija.

Snegne razmere: Komna — 1 cm, vrh Vitranca — 15 cm, Vršič 15 cm, Krivavec, na Zvoiku in Njivicah — 15 cm in Kredarica — 130 cm snega.

Razprava o problemih v šolstvu

Občinski odbor SZDL Jesenice odbori aktivneje regulirati vrsto je obravnaval problematiko šol-vprašanj in odnosov znotraj šole, stava v komun. Zavod za posamezna vprašanja so ime- ško službo je pripravil poročilo, novali posebne komisije. V samo- ki je zajemalo sestav šolskih od-upravnih organih kolektiva naj bi borov, delitev dohodka, gibanje bilo vključenih čimveč zaposlenih, dohodkov in izdatkov za leta 1961 Poenostavili naj bi šolsko admi- do 1963 in prikaz višine osebnih nistracijo, da bodo vodje šol svo- dohodkov prosvetnih delavcev. — Je delo lažje usmerjali v krepitev Poudarjali so, da bi morali šolskim usposabljanje organov uprav-

Mladinske akcije v prihodnjem letu

Občinski komite Zveze mladine Slovenije na Jesenicah skupno z organi občinske skupščine že pripravlja program del za mladinske delovne akcije v prihodnjem letu. Uspeh teh akcij, kot pravijo, je zagotovljen le, če so dosti prej zagotovljene vse organizacijske, urbanistične in druge priprave in ob tem tudi potrebna sredstva. Predvidevajo, da bi na nekaterih urejevalnih delih v Kranjski gori in ob hotelu Prisank in na nekaterih športnih objektih delalo okrog 500 mladincev in mladink v treh brigadah. To bo že tretje leto organiziranih delovnih mladinskih akcij v tej občini. Ob teh akcijah se jeseniška mladina izmenjuje z mladi- no drugih krajev. To je za mladino bolj privlačno in hkrati tudi poučno. Tako se je lani izmenjala na lokalnih delovnih akcijah mladina med Jesenicami in Ravnami na Koroškem. Letos je na Jesenicah delala mladina viške občine. Ker pa tam niso imeli pri- pravljenih del, jeseniška mladina ni mogla akcije »vrniti«. Tudi zdaj, ko bodo imeli pripravljen program del za prihodnje leto, bodo poiskali primerno občino za izmenjavo mladine na delovnih akcijah. — K. M.

Delegaciji pobratenega italijanskega mesta Medicina in francoskega Romilly — Sur — Seine sta že najavili svoj prihod. Gostje bodo prispeli v ponedeljek. Predvideno je, da si v torek ogledajo Sešir in Gorenjsko predilnico, škofjeloški muzej, kjer jih bodo v Škoparjevi hiši pogostili. V sredo do- polne — če bo vreme ugodno — se bodo povzpeli na Stari vrh, kjer je predvideno kosilo, odkoder so bodo vrnili v Škofjo Loko in se udeležili otvoritve otroškega vrta na Novem svetu, kakor tudi glavne seje občinske skupščine in družabnega večera. V četrtek je predviden sprejem pri pred- sedniku okrajne skupščine Ljubljane. Delegaciji bosta s tem vrnili obisk delegaciji škofjeloške ko- mune, ki jo je vodil njen predsednik Milan Osovin kar (na sliki med

Gradbena dejavnost kmetijske zadruge

Jutri dopoldne ogled hlevov na Bukovškem po- lju — V Lučinah nov objekt — Zadoščenje za- družnikom na Trebiji — Gozdna cesta bo pri- hodnje leto zblížala Selško in Poljansko dolino. Potem ko je oddala gozdarsko dejavnost je Škofjeloška Kmetijska zadruga obdržala gradnjo gozdne ceste Luša- Podole v svojem programu, zakaj to je bila dolgoletna želja prebivalcev teh naselij. Če bo vreme dopuščalo, bo še letos prekopana v dolžini okrog dveh kilometrov, pri- hodnje leto pa bo dokončana. V prihodnjem letu bo do- končan tudi blizu tri kilometre dolgi cestni odsek Podole- Poljane. Mimogrede bi omenili, da poseben gradbeni od- bor zbira med občani prostovoljne prispevke, ki ga le-ti dajejo v lesu. Dograditev teh cest bo nedvomno precejš- njega pomena, tako za gospodarstvo kot turizem, zakaj vzpostavili bodo najkrajšo zvezo med Poljansko in Selško dolino.

Svet za urbanizem in komunale zadeve pri občinski skupščini je ugodil želji KZ Škofja Loka, da naposled, kakor smo zvedeli, le zgradi na Trati, ob »Vebrovi hiši« upravne in skladiščne prostore. Upravne prostore bodo nadzidali nad skladišči, ki jih je že pred leti KZ odkupila od bivšega zasebne- ga lastnika; in v neposredni bližini pa nameravajo zgraditi skladišča za kmetijske pridelke in repro- dukcijski material. Načrte že iz- delujejo v projektivnem ateljeju Tehnik. Nikakor pa ne gre pre- preti, da bo prenovljena posloval- nica KZ na Spodnjem trgu v Škofji Loki. V vse to bo KZ Škofja Loka vložila blizu 40 mili- onov dinarjev lastnih sredstev. ● Poljanska dolina — Pred dne- ri je KZ Škofja Loka na Trebiji začela graditi novo poslovalnico

ljanja, posebno pa v napredek vzgojno-izobraževalnega dela na šolah. Šolam naj bi bila zagoto- vljena sredstva že vnaprej. Na de- litvev po delu vsekakor vplivajo zelo nelenačeni materialni in ka- drovski pogoji posameznih šol. Šole delajo v različnih socialnih razmerah pa tudi psihofizične sposobnosti učencev posameznih razredov in šol so različne. Clani občinskega odbora SZDL so v razpravi obravnavali še dru- ge probleme. Govorili so o po- manjkanju učnih pripomočkov. Knjige so doslej prevečkrat me- njali in so bile prepozno dotiska- na. Med njimi in svetom za šol- stvo mora biti več posvetovanj. Pomoč šolskim kuhinjam bo do leta 1965 postopno prenehala, zato bo potrebno najti nov vir finan- siranja. O tem naj razpravljajo krajevne skupnosti, njihove komi- sije za socialno pomoč ali pa zbori občanov. Ustavili so se tudi ob vprašanju stanovanj za pro- svetne delavce. Zavod za pedago- ško službo je ugotovili, da imajo že sedem milijonov ponudb samo- prispevka učnega osebja in bi zato gradnjo morali podpreti. Govorili so tudi o finansiranju in o skrbi za dobre kadre. Sre- jeli so tudi nekatera priporočila, ki jih bodo predlagali svetu za šolstvo in občinski skupščini. —

Na Jesenicah so pričeli odstranjevati barako, ki je nekaj let nadomestovala bombardirano železniško postajo. Tako bo dobil prostor pred jeseniško železniško postajo lepšo podobo

Z občnega zbora DPD »Franc Mencinger«

Nov dom Svobode Javornik-Kor. Bela

DPD Svoboda »Franc Mencinger« Javornik — Koroška Bela, ki je na področju jeseniške občine najmočnejša, je imela v soboto zvečer svoj redni letni občni zbor. Razen članov so se udeležili občnega zbora tudi predstavniki bližnjih Svobod, jeseniškega občinskega sveta Svobod in prosvetnih društev, Svobode Trbovlje in Zveze Svobod Slovenije.

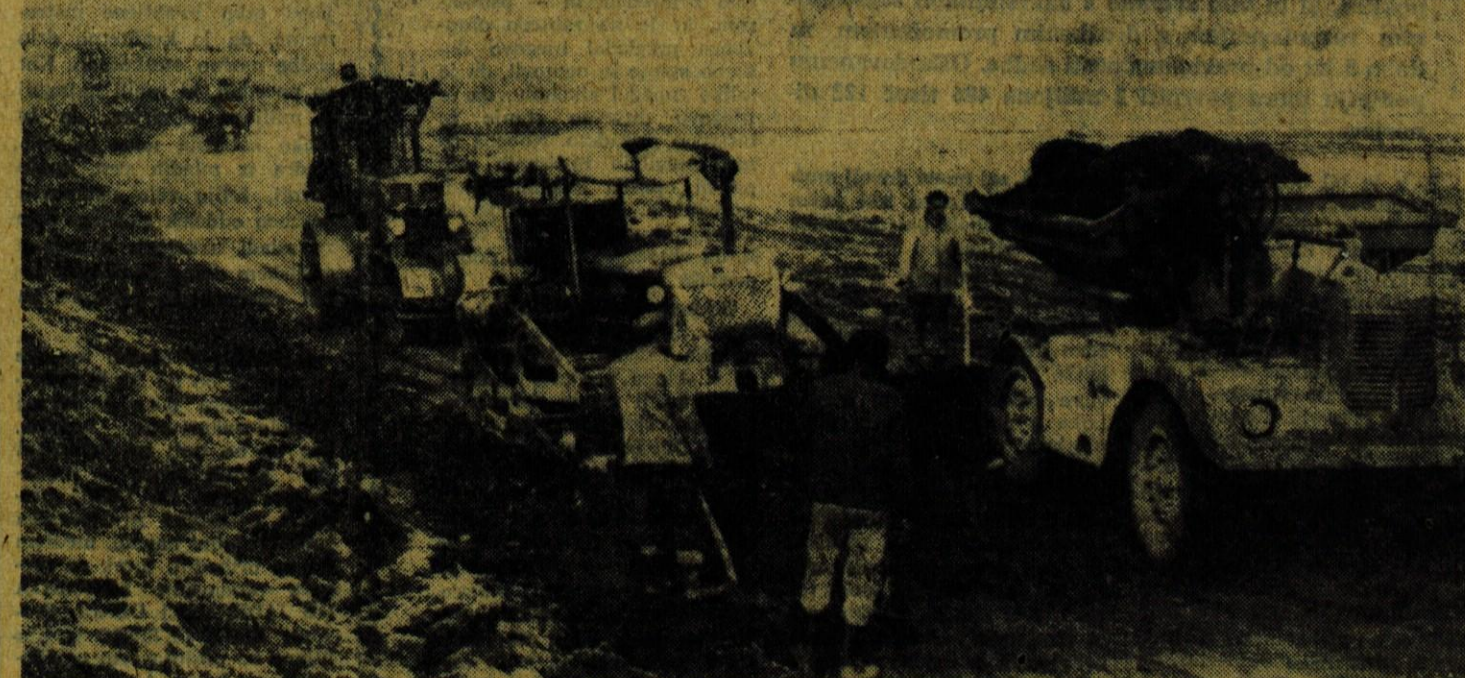
Uvodnemu programu, ki ga je izvajal pevski zbor, je sledilo po- ročilo predsednika Orešnika, ki je orisal dejavnost društva. Dru- štvo ima 549 rednih članov in je največje v občini. V minuli sezoni so imeli 61 raznih nastopov s skupno 6986 udeleženci. Društvo je gostovalo tudi na Blejski Do- bravi, v jeseniški bolnišnici, v domu »F. Berglja« in drugod. Največ časa so posvetili gradnji novega družbenega doma. Z grad- njo so pričeli lansko jesen. Za- četna sredstva je pomenil znesek 5 milijonov, od katerih je dal ObLO Jesenice 4 milijone, enega pa Svoboda Javornik — Koroška Bela. Gradnjo so podprli kmetje in železarna Jesenice z gradbe- nim materialom v vrednosti 10 mi- lijonov. Razen kletnih prostorov in pritličja je že dograjeno in

ska sekcija bo pripravila 3 dela, izobraževalni center pa bo s so- delovanjem jeseniške delavske univerze priredil več predavanj za mladino in odrasle. Sodelovali bodo tudi z osnovno šolo na Ko- roški Beli. Društvo pa ima razen finančnih težav predvsem težave zaradi pomanjkanja društvenih prostorov, saj se študij vseh od- sekov razvija le v eni dvorani — »Pri Končcu«. Na občnem zboru so izvolili nov upravni odbor, ki pa ga sestav- ljajo v glavnem dosedanja odbor- niki, ker so bili pri gradnji doma posebno poživljeno, razen tega so na občnem zboru odlikovali osem članov z bronastim oz. sre- brnim odličjem Zveze Svobod Slovenije in osem najzaslužnejših članov z društvenimi diplomami. P. U.

Ob Savi Dolinki

● SVOBODA »TONE ČUFAR« NA JESENICAH je priredila v torek zvečer še šest klubski večer letošnje sezone. Gostova- la je Narodna galerija iz Lju- bljane, ki je priredila večer pod naslovom »Baročno slikar- stvo na Slovenskem«. Zanimivo predavanje s številnimi barvni- mi diapozitivi so priredili po- polne tudi za šolsko mladino. ● ELEKTROTEHNIŠKO DRU- ŠTVO NA JESENICAH je orga- niziralo v petek v predavalnici sekcije za vzdrževanje prog pre- davanje o elektrifikaciji želez- nice v Jugoslaviji in o elektrifi- kaciji železniške proge Ljublja- na-Jesenice. Predaval je pred- stavnik ZTP Ljubljana inženir Pleško. Razumljivo je, da vlada za predavanje med člani Elek- trotehničnega društva in dru- gimi veliko zanimanje. ● Razredna skupnost IV. let- nika TSS NA JESENICAH je zaprosila nekatera društva in ustanove na Jesenicah za pri- reditve. Vstopnina od teh naj bi bila za organiziranje zaključ- nega izleta. Mnogo društev je prošnji ustreglo. Med njimi komorni zbor Svobode Jeseni- ce, pihalni orkester Svobode Jesenice, hokejski klub Jeseni- ce, Komorni zbor in pihalni orkester bosta priredila po en koncert, hokejski klub pa bo priredil tekmo med HK Jesi- nice in HK Kranjskagora, kino podjetje pa bo predvajalo film »Desant na Drvar«. Nocoj bo v gledališču »Tone Čufar« kon- cert komornega zbora Svobo- da Jesenice in okteta jeseniške gimnazije, ostale prireditve pa bodo pozneje. ● DAN CLOVESKIH PRAVIC NA JESENICAH niso počastili

z javno proslavo kot v neka- terih drugih krajih, vendar dan OZN ni šel tiho mimo. Krožki OZN po šolah so or- ganizirali predavanja, o 15-let- nici ustanovitve OZN pa so go- vorili tudi na razrednih urah. ● OBČINSKI KOMITE ZMS JESENICE bo imel jutri do- polne svojo letno konferenco. Razen 19-članskega komiteja je deloval v minuli sezoni 7-član- ski sekretariat in 7 komisij za posamezna področja dela mla- dinske organizacije. ZMS Jese- nice vključuje 3825 članov, ki pa niso samo Slovenci, marveč je tudi 328 Srbov, 497 Hrvatov, 19 Makedoncev in 89 Črnogor- cevov, kar je za Jesenice posebno značilno. V minulemu letu je bilo sprejetih v ZM 322 novih članov. Na konferenci bomo pregledali delo v minulem ob- dobj, ga ocenili, se pogovorili o problemih, ki so hromili de- javnost in o prihodnjem delu komiteja ter posameznih komi- sij. Organizacija ZM naj bi postala tribuna, prek katere bodo mladi ljudje uveljavljali svoje znanje in poglede na de- javnost, kakor v podjetjih, or- ganih oblasti in drugod. ● JUDO SEKCIJA TVD PARTIZAN JESENICE, ki je bila ustanovljena pred krat- kim šteje blizu 30 mladih čla- nov. Za poživitev dejavnosti in predvsem za spoznanje juda je organizirala sekcija v ponedel- jek zvečer v domu TVD Par- zan na Jesenicah propagandni ekshibicijski nastop, na kate- rem so nastopali člani Olimpi- je iz Ljubljane in Triglava iz Kranja. Posamezne točke je tolmačil tehnični vodja sekci- je tov. Kučina.

V zvezi z rekonstrukcijo gorenjske železnice so začeli tudi z deli v Škofji Loki, kjer bodo zgradili okoli 2 kilometra nove proge. Tako bodo omilili precejšen ovinek pri postaji Škofja Loka

Ob novem mostu čez Kokro v Kranju Pekarna Kranj postavlja paviljon za prodajo kruha, ki bo tamkajšnjim prebivalcem prišla zelo prav. Obljublja, da bodo tu začeli prodajati kruh že prihodnji teden

Kranj v pripravi za dan JLA

Majda Sepe in Nino Robić

na zabavnem večeru, ki bo 21. decembra

KRANJ — Z obiskom v tovarni Tekstilindus in v tovarni Sava v Kranju so se tu že začele prireditve v okviru praznovanja letošnjega dneva JLA; program je pripravila garnizija v Kranju ob sodelovanju z družbeno-političnimi organizacijami te občine. Pripadniki JLA bodo obiskali še tovarne Iskro, Planiko, Standard, farmo bekonov v Hrastju in tudi nekatere šole. Predvidena sta tudi dva sprejema pionirskih delegacij iz šol kranjske občine v vojašnici »Staneta Zagarja«.

V teh dneh bodo mnoga športna srečanja med ekipami pripadnikov JLA in lokalnimi društvi. Tako se bodo pomerili s Triglavom v kegljanju, nogometu, odbojki in v streljanju ter s šahisti domačega društva.

Osrednje prireditve pa se bodo začele z 20. decembrom, ko bo v zadržnem domu na Primskovem koncert kranjskega velikega plesnega orkestra. Popoldne na dan pred praznikom bo sprejem pri predsedniku občinske skupščine, ob 19. uri isti večer pa slavnostna

akademija v kinu Center ob sodelovanju kranjskega mladinskega godalnega orkestra s Prešernovim pevskim zborom, solisti in recitatorji. Nato bo ob 20. uri družabni večer v avli občinske skupščine. Sodelovali bodo zabavni ansambel Mojmir Sepeta in solista Majda Sepe in Nino Robić.

● Na sam praznik — 22. decembra — bodo podelili diplome zmagovalnim ekipam JLA, ZB NOV, ZVVI in ZMS, ki so tekmoval v počastitveni dnevi JLA. Isti dan dopoldne ob 9. uri bo tudi ogled v vojašnici in slovesno odkritje spomenika narodnemu heroju Stanetu Zagarju, po katerem nosi ime vojašnica te garnizije. — K. M.

Otroškovaarstvena dejavnost v tržiškem kotu

Najprej za Pristavo in Križe

— nato tudi za otroke v Spodnji Preski in Bistrici

Mnoge matere nimajo kam z otroki, zlasti zaposlene matere in mnoge samohranivke. Take ugotovitve je bilo slišati vsa zadnja leta na raznih sestankih, konferencah in posvetovanjih v Trzinu. Tam je res zaposlenih žena celo več kot moških, potrebe po otroškovaarstvenih ustanovah so zelo pereče in vendar se doslej ni dosti premaknilo.

Na seji občinske skupščine, ki bo v ponedeljek, bodo poslušali tudi poročilo o tej dejavnosti in dajali svoja stališča. Gre pa za ugotovitve, da je bilo v zadnjih letih premalo narejenega prav v tem smislu. Kakšne so potrebe, so najbolje ugotovili ob nedavni anketi, ki jo je organiziral občinski sindikalni svet v sodelovanju z drugimi organizacijami. Svoje želje o potrebi otroškovaarstvene ustanove je izrazil 981 zaposlenih mater. Kot so pri tem ugotovili, imajo samo te anketirane matere 139 otrok pri drugih družinah, 166 otrok brez vsakega varstva in podobno. Končna ugotovitev je, da je 686 otrok, ki bi prišli v poštev za otroškovaarstvene ustanove, če bi bile neke v bližini. Od tega je nad 100 otrok zaposlenih mater — samohranivk, ki bi v takih ustanovah lahko imele veliko pomoč.

Največje potrebe po otroškovaarstveni ustanovi so se ob tem pokazale na območju Pristava —

Križe, kjer počasi raste tržiški delavsko predmestje. Že v sanjski anketi so žene izrazile željo, da bi dale v tako ustanovo 53 svojih predšolskih in šolskih otrok. Zato bodo na tem območju najprej skušali zagotoviti prostor za tako ustanovo. Predvidena je gradnja posebne stavbe, ki bi bila v zgornjih nadstropjih namenjena za stanovanja, spodaj pa za otroškovaarstveno ustanovo. Za to je že celo odobren kredit v višini 20 milijonov dinarjev. Za soudeležbo bodo pobrali zlasti v tistih kolektivih, kjer so zaposlene matere teh otrok — Peko, Novogradnja, Pilarna in druge.

Prav tako je že predvideno, da bi v naslednjih letih ob gradnji stanovanjskih hiš pridobili ustrezne prostore tudi za otroke v Spodnji Preski in v Bistrici, kjer je za to največja potreba. Hkrati ob urejanju prostorov za to dejavnost pa posvečajo večjo skrb sodelovanju šol z otroškovaarstvenimi ustanovami, sodelovanju prizadetimi starši in še posebno z gospodarskimi organizacijami. K. M.

Vsakokrat po nekaj

● BESNICA — Tudi v Besnici bodo postavili dve avtobusni postaji. Pri delu pridno pomagajo prebivanci. Pripravljeni imajo že ves les, ker bosta čakalnici leseni.

● JEZERSKO — Na 17. redni seji je svet krajevne skupnosti Jezersko obravnaval program razvoja trgovine, ki ga je za celotno občino izdelala strokovna služba občinske skupščine Kranj. Po živahni razpravi so ugotovili, da dosedanjí prodajni prostori ne ustrezajo več. Zato bodo zgradili novo trgovsko stavbo, v kateri bi bila prodajalna za mesne izdelke, galanterija, manufaktura, prodajalna za zelenjavo, kruh, tobakne izdelke in frizerski salon. Potrebo po takšnem poslovnem prostoru so utemeljevali s potrebami prebivalstva in tudi zaradi maloobsejnega prometa z Avstrijo.

● PREDDVOR — Svet krajevne skupnosti pa tudi družbene in politične organizacije v Predvoru so že večkrat razpravljale, da bi v Predvoru izboljšali trgovske lokale. Trgovski lokal bodo preuredili že do prihodnje turistične sezone. Zadnjega posveta se je udeležil tudi direktor podjetja Živila Kranj Pavel Cop. Direktor je pojasnil, da ima podjetje namen urediti tudi samopostrežno trgovino.

● VOKLO — V nedeljo je bil v Voklu pri Kranju zaključen letošnji plesni tečaj, ki ga je organiziralo domače kulturno-umetniško društvo. Tečaj so zaključili s plesnim venčkom, na katerem je bilo prek tristo ljudi. KUD Voklo je v zadnjem času zelo popestril svoje delo. Spomladi so uredili dvorano, sedaj pa urejajo še klubške prostore in knjižnico, ki ima lepo zbirko knjig.

Glasilu

mladih planincev

Mladinski odsek Planinskega društva Kranj, ki bo kmalu praznoval drugo obletnico svojega obstoja, je v teh dneh izdal prvo številko svojega glasila »Klic z goras«. Glasilo z zanimivimi in pestrimi prispevki mladih planincev je plod aktivnega in organiziranega dela odseka, ki je vključil mlade ljubitelje planin od prvih razredov osnovnih šol tja do mladih planincev iz delovnih kolektivov.

Na več kot 52 straneh ciklostiranega glasila je zbrano 26 prispevkov, med njimi tri pesmi, največ pa zapisov o prijetnih doživetjih v gorah.

Ce bo le mogoče, bodo v prihodnje izdali še več števk svojega glasila. — S.

Vse za rekreacijo mladega človeka

Pretekli teden je bila v Radovljici ustanovna skupščina PZ. V sklopu novega izvršnega odbora Počitniške zveze deluje osem družin. Vse družine skupaj štejejo 120 članov. Delu skupščine je prisostvoval tudi predstavnik republiškega izvršnega odbora. V zelo plodni diskusiji je bilo mnogo govora o rekreaciji mladega človeka. Premalo pazljivosti pa se je do sedaj posvečalo rekreaciji v zimskih mesecih.

Program dela je zelo bogat in pester. Kot ena glavnih nalog je, da poskrbijo za vzgojo bodočega kadra, da stopijo v tesnejši stik z ostalimi družbenimi organizacijami, predvsem pa z Zvezo mladine Slovenije. Prav tako bodo sodelovali z organi, ki se ukvarjajo z rekreacijo in oddihom delovnega človeka.

Gozdna gospodarstva so sklenila pogodbe za dobavo večjih količin smrečic za noveletne jelke. Zanje se zanimajo tako jugoslovanski kot tudi inozemski kupci. Na sliki: nakladanje smrečic na vagon, ki jih bo odpeljal v Beograd

S sodišča

Visoka kazen za velik grabež

Alojz Pivk obsojen na 6 let strogega zapora

Kranj, 13. decembra — Senat petorice okrožnega sodišča Kranj je po daljšem procesu pod predstvom sodnika Jožeta Fistra obsodil Alojza Pivka, direktorja gostinskega podjetja »Tabor« Gorenja vas na 6 let strogega zapora in prepoved opravljanja poklica, ki bi bilo zvezano s kakršnimkoli samostojnim razpolaganjem z družbenim premoženjem za dobo 5 let od pravnomočnosti sodbe. Oškodovanemu podjetju mora povrniti 2 milijona 486 tisoč 122 dinarjev.

Pivk je bil obsojen za kazniva dejanja grabeža, ponarejanja listin in kupčevanja s tujo valuto. Kazniva dejanja je zakrivil v letih 1960, 1961 in 1962, ko je na različne načine oškodoval podjetja. Razen tega da je pogosto sam ali z družbo popival ne da bi poravnal nastale stroške, si je večkrat prisvojil visoke vsote. Včasih je zadržal izkupiček obratov podjetja (v mesecu avgustu 1962 si je tako prisvojil 900 tisoč dinarjev), včasih je zadržal razliko med nabavo in prodajno ceno in podobno. Za obtožbeno je značilna njegova lastna izjava: »Že dalj časa sem vedel za primanjkljaj, pa si nisem znal pomagati. Če bo ugotovljen kakšen večji primanjkljaj, se bom uničil, če bo pa kaj manjšega, bom na

že zdržal, saj imam dovolj moč na ramena. Lačen niti žejen nisem bil nikoli, pa tudi žensk mi ni manjkalo.«

V obširni razpravi si je skušal pomagati z najrazličnejšimi izgovori, ki so pa pobijali eden drugega in se je sodišče lahko prepričalo, da so ugotovitve tržne inšpekcije Škofja Loka o materialnem in gotovinskem primanjkljaju točne in zanesljive, čeprav je obtoženi Pivk proti koncu obravnave skušal oblatiti tudi posamezne člane inšpekcije. Kot posebno obtežilno je sodišče upoštevalo, da se je v svojem podjetju posluževal mladih, neizkušenih in strokovno nedoraslih uslužbencev, da je močno škodoval ugledu podjetja in da se je deloma spuščal tudi v nedovoljene odnose z nekaterimi

podrejenimi uslužbenkami, ki jih je deloma celo napeljeval in jim odobral kaznive manipulacije. Kot olajševalno so upoštevali, da do sedaj ni bil kaznovan in da mora skrbeti za družino. Sodišče ni soglašalo z izvedencem — psihiatrom, ki je na zahtevo obtoženca pregledal njegovo duševno stanje in ugotovil, da je toliko zapadel alkoholu, da je njegovo duševno stanje že bistveno prizadeto. Nobena izmed številnih zaslišanih prič pa ni opazila kakšnih takih sprememb, ki bi potrjevale mnenje izvedence. Vsi so vedeli, da obtoženec izredno dobro prenaša alkohol.

Obenem je bila obsojena tudi M. Z., poslovodkinja gostilne »Na Vidmu« v Poljanah, ki je v sklopu podjetja »Tabor«. Sodili so ji zaradi poverbe, zlorabe v službi in ponarejanja listin. Obsojena je bila na eno leto in 2 meseca zapora, izvršitev kazni pa je bila odložena pogojno za 4 leta, pod posebnim pogojem, da bo škodo 96 tisoč 799 dinarjev, kolikor je še ni poravnala, tudi plačala. Kot olajševalno je sodišče upoštevalo, da je velik del škode takoj poravnala, da je še razmeroma mlada (20 let) in da jo je na kazniva dejanja delno napeljal direktor Pivk.

Na kratkem valu

● GORJE: Gasivska godba iz Gorij je stara že nad 50 let. Med vojno so instrumente uporabljali v godbi IX. korpusa, vsa povojna leta pa je godba iz Gorij delovala uspešno: nastopala je na različnih prireditvah v zadnjih letih pa so prirejali tudi samostojne koncerte. V prihodnje predvidevajo spojitve gorjanske godbe z javorško, vendar imajo Gorjanci tako izrabljene instrumente, da je kvalitetno delo godbe močno oteženo. Kot so povedali, bi rabili najmanj 2 milijona dinarjev, da bi lahko nabavila nova glasbila. Kadra iz mladih vrst imajo dovolj, želijo celo ustanoviti poseben oddelek glasbene šole za mladi naraščaj. V novem gasilskem domu bodo tudi dobili primernejše prostore za delo.

● BLEJ: V okviru toržove tribune se bo na Bledu izvršilo decembra pet predavanj poljudnoznanstvene vsebine, eno pa bo tudi na Bohinjski Beli. Minuli torek je predavatelj Vinko PAVLENC predaval o zaščiti prebivalstva pred zračnimi napadi, medtem ko bo prihodnji torek na sporedu predavanje SREČANJA OB JADRANSKI OBALI. Profesor SIME LETINIC iz Ljubljane bo poslušavcem na Bledu in na Bohinjski Beli prikazal s sliko in besedo življenje ljudi ob naši obali.

Jugoslovanska loterija

Poročilo o zrebanju srečk 25. kola, ki je bilo dne 12. decembra 1963 v Beogradu.

Srečke s končnicami	so zadele dobitek din
50	600
540	8.000
85300	40.000
03240	60.000
07240	60.000
45280	80.000
58070	60.000
61480	200.000
01	600
31	1.000
51	800
571	4.000
5471	20.000
35101	80.000
69461	60.000
18041	600.000
527421	400.000
2	400
17582	60.400
37082	60.400
57202	40.400
81172	60.400
82002	80.400
93722	60.400
94352	40.400
43	1.000
53	2.000
83	600
9373	20.000
10573	80.000
36273	80.000
306073	1.000.000
34	600
44	1.000
02254	60.000
14704	80.000
5	400
19835	100.400
37275	80.400
66565	40.400
02445	400.400
056755	600.400
226	4.000
616	10.000
00676	80.000
45816	40.000
52486	100.000
62206	40.000
73946	40.000
379056	400.000

37	800
67	800
87	600
56267	40.800
544147	400.000
00358	80.000
44278	40.000
29	600
39	800
33919	40.000
62289	80.000
65109	60.000
195069	5.000.000
439579	2.000.000

LOTO

Začasno poročilo za 50. kolo leta Zrebanje je bilo 11. decembra 1963 Izrebane številke: 1 18 20 22 35 40 in dodatna 44

PETICA	414.734 din
CETVORKA	9.140 din
TROJKA	603 din

Cetvorke

● Kranj (1)

46-163312/2

Trojke

● Jesenje 39

009405/2

O 258064/4

O 258069/4

O 258092/4

O 258628/4

● Kamnik 41

K 783066/4

● Kranj 46

O 254276/4

O 254302/4

O 254303/4

O 254304/4

O 254304/4

O 254317/4

O 254319/4

O 254319/4

O 254360/4

O 254383/4

O 254399/4

● Kranj 47

J 634038/4

● Radovljica 72

211552/2

O 233575/4

● Škofja Loka 88

O 253220/4

Končno poročilo za 49. kolo leta Zrebanje 4. decembra 1963

PETORKE 290.580 din

CETVORKE 9.588 din

TROJKE 607 din

Rok za izplačevanje do 10. II. 1964

OBRAZCI ZA ZAKLJUČNE RACUNE GOSPODARSKIH ORGANIZACIJ ZA LETO 1963

Obrazci bodo naprodaj:

1. KOMPLETI OBRAZCEV ZA ZAKLJUČNE RACUNE 1963 vloženi v kartonske mape
2. POSAMEZNI OBRAZCI ZR 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 in ZR 8 (v manjših količinah)
3. MAPE (pólivinil) z vijaki za vlaganje bilančnih obrazcev
4. SLUŽBENI PRIROČNIK ZA SESTAVLJANJE ZAKLJUČNIH RACUNOV GOSP. ORG. ZA LETO 1963 (Izdaja zveznega Uradnega lista v latinici)

Naročila sprejema do 18. DECEMBRA 1963: DZS — KNJIGARNA »SIMON JENKO« KRANJ.

O delu knjižnic v radovljiški občini

Največ bero mladi

Knjižničarstvo se je v radovljiški občini močno razširilo zlasti po ustanovitvi centralne občinske knjižnice s sedežem v Radovljici januarja leta 1962. Omenjena knjižnica deluje na celotnem območju komune, v svojem sestavu pa ima matično knjižnico v Radovljici in 18 knjižnic v različnih krajih občine: 7 stalnih 11 krajevnih, ki delajo ob pomoči potujoče knjižnice. Vso organizacijo ima v skrbi matična knjižnica v Radovljici; po njeni zaslugi pa je knjižničarstvo v različnih krajih zares zaživel tako, kot je želeli: število bravcev je močno poraslo, občinska skupščina Radovljice pa je z dotacijami za knjižničarstvo omogočila, da se je knjig potujoče knjižnice v preteklem letu povečala za 100 odstotkov. To pa je izreden uspeh za celotno komuno. Delo občinske knjižnice vodi IVAN VODOPIVEC, ki je hkrati tudi predsednik komisije za knjižničarstvo pri svetu Svobod.

● Le v Stari Fužini je med bralci več starejših Posebno razveseljivo je dejstvo, da največ bero predvsem mladi

Ljudje in prav po mladih so začeli jemati moderno knjigo v roke tudi starejši. Po zaslugi dobre organizacije, ki je uspela približati knjigo bravcu zavoljo bogatejše izbire sodobnejših del v knjižnicah, berejo ljudje danes precej več kot pa pred leti. V vseh krajih občine je med bralci največ mladih ljudi, le v Stari Fužini v Bohinju so med bralci v premoči starejši ljudje.

● Število knjig in bravel v posameznih krajih

Prav zanimiva je tudi ugotovitev, koliko berejo v posameznih kra-

jih. Po statistiki občinske knjižnice so najbolj vneti bralci na Brezjah. Ceravno je to majhen kraj z razmeroma majhno knjižnico, pa po številu bravcev in po prebranih knjigah daleč prekašajo marsikateri večji kraj. Največjo knjižnico v občini imajo na Bledu z 8.419 knjigami pred Radovljico s 6.000 knjigami itd. Po številu bravcev in izposojenih knjig pa je precej boljša Radovljica. V tem kraju so v minulem letu izposodili 14 tisoč petsto knjig, na Bledu 10 tisoč dvesto, v Lescah pa 6 tisoč. Vpisanih bravcev je tudi največ v Radovljici, in sicer 1215, na Bledu 543, in ga prekašajo Lesce s 749 obiskovalci. — To so primerjave treh največjih knjižnic v Radovljici, vendar pa omenjene številke še ne morejo povsem objektivno prikazati stanja, koliko bero ljudje v nekem kraju, ker seveda razen izposojenih prebirajo tudi lastne knjige. Nedvomno pa je zasluha dobre organizacije in propagande za knjigo v nekem kraju v veliki meri vzrok, da ljudje več bero. Se pomembnejše se nam pa zdi, da je prvi imperativ notranja potreba in želja po knjigi.

● Kako pa je s prostori in s kadrom?

V nemogočem prostoru je knjižnica v Begunjah, nujno pa bi potrebovala prostor tudi knjižnica v Stari Fužini. Matična knjižnica v Radovljici ima sicer dober prostor, pogrešajo pa primerno čitalnico, posebno še zato, ker nameravajo v prihodnje v Radovljici ustanoviti oddelke za strokovno in znanstveno literaturo. Nujno pa potrebuje nove prostore tudi knjižnica na Bledu. Tamkaj ima še vedno mesto v privatni hiši. V obeh krajih zlasti pa na Bledu, bo potrebno v prihodnje odpreti oddelke za tujejezične knjige. V matični knjižnici bi bilo potrebno namestiti poklone knjižničarje, medtem ko v okoliških knjižnicah z uspehom opravljajo svoje delo amaterji.

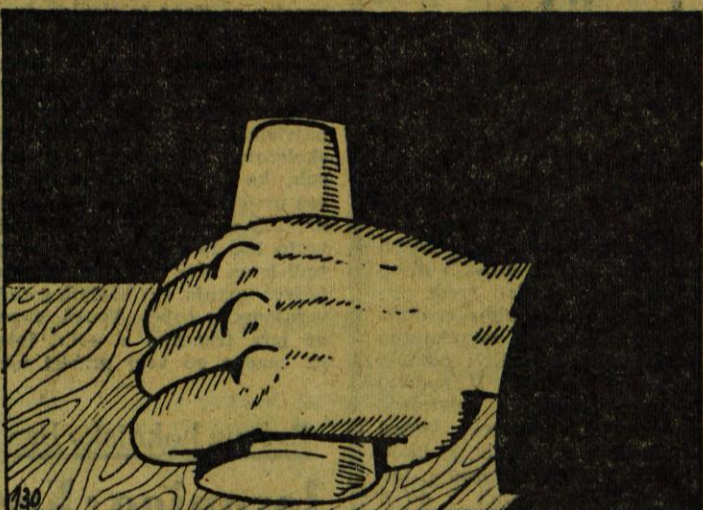
● In končno

V letu 1962 je oživila svoje delo ali ga celo na novo začela vrsta knjižnic: v Ribnem, v Zasipu, na Bohinjski Beli, na Gorjušah, v Srednji vasi, v Stari Fužini, na Brezjah in v Bohinjski Bistrici. Podobno je bilo stanje tudi letos. V letu 1962 je bilo nabavljenih 2.638 knjig, tako da se je število vseh knjig v občini povzpelo na 29.718. Izposojenih pa je bilo 49.977 knjig. Vpisanih bravcev je bilo v letu 1962 3.933, ki so obiskali knjižnico 16.632-krat. Kot kažejo podatki, pa se bodo te številke v letošnjem letu še precej povečale.

— J.B. —

„Ne obračaj se sinko“

Piše: A. Diklić
Riše: M. Jumbo

130. Kaj za vruga hodi ta čistivec prav tam kot jaz, si je mislil inženir Novak. Agentje, sami agentje so vsepovsod. Če drugi od teh, ki so v bifeju, niso agentje, potem je gotovo tisti, ki se skriva za časopisom, si je pojasnjeval. Gotovo je! Pobegniti jim ne morem več. Ostalo mi je le še to, da obrnem svoj kozarec. Naj se klobčič odmeta do konca. Inženir je obrnil kozarec. Tedaj je pristopil gostilničar: »Želite sendviče, prosim? Takoj vam jih prinesem!«

131. Kakšne sendviče, vruga? Saj nisem naročil nobenih sendvičev, je razmišljal inženir. Opazil je, kako sta se gostilničar in tisti možki za časopisom pomenljivo pogledala. Novak ga je hotel bolje pogledati, toda časopis je takoj spet zdrknil pred njegov obraz. Sendvičev gostilničar ni prinesel na krožniku, temveč zavite v papir, kot da je pripravil hrano za pot. Novak ni vedel, kaj to pomeni. Potipal je gostilničarjeve sendviče in ugotovil, da so trdi, kot bi bili iz železa.

132. Komu pa to govori ta gostilničar, je osuplo pomislil inženir. »Ne pozabite,« je ponovil gostilničar tiho, medtem ko je brisal mizo: »Na Savi, za Trojansko skalo... Zjutraj ob šestih. Recite samo: prinašam pozdrave od Vinka. Prosim, plačati!« je nazadnje glasno vprašal. Novak je precej zbegano plačal, zatem pa naglo vstal in odšel. Sendvič! Sendvič! Kakšni so le ti sendviči. Na ulici je v žepu počasi odmotal papir in začutil, da drži v roki hladen ročaj od revolverja. Bil je zadovoljen, tako kot »Neprospani Gobeca...«

Jubilejni letnik Loških razgledov

Muzejsko društvo o Škofji Loki je za letošnji loški občinski praznik izdalo že deseto knjigo LOSKIH RAZGLEDOV. Za loške muzealce in za celotno loško komuno je deset let neprekinjenega izhajanja tako obsežnega in iz leta v leto bolj kvalitetnega zbornika nedvomno uspeh, ki zasluži vse priznanje. In — ne pozabimo! — priznanje gre tudi občinski skupščini, svetu za prosveto in kulturo okrajne skupščine Ljubljana in prizadevnim delovnim kolektivom Škofja Loka, ki že deseto leto s finančno pomočjo omogočajo izhajanje LOSKIH RAZGLEDOV. Brez te pomoči bi vsa prizadevanja rodila kaj skromne sadove.

Jubilejna številka LOSKIH RAZGLEDOV, ki jo je z jelo uspešnim posredkom osvetljenega loškega gradu ponovil opremil arhitekt Tone Mlakar, obsega 260 strani. Na uvodnem mestu prvega dela (Narodnoosvobodilna borba) objavlja Rado Jan podrobno študijo o partizanskem solstvu na loškem ozemlju, ki jo časovno omejuje na čas po kapitulaciji Italije do osvoboditve, oziroma na šolski leti 1943/44 in 1944/45. Avtor se je lotil doslej skoraj povsem zanemarjenega vprašanja iz naše polpreteklosti zgodovine, mimo katerega pa zgodovinar, ki bo hotel kompleksno prikazati narodnoosvobodilni boj in ljudsko revolucijo, ne bo mogel, kajti »partizansko solstvo je zelo pomemben člen v splošnih prizadevanjih boročega se ljudstva, odraz in izraz teženj osvobodilne boja, ki je sam po sebi najkulturnejše dejanje v dosedanjih zgodovinski našega ljudstva.« V ospredju obravnava narodnoosvobodilnega boja so bili doslej volno politični problemi v obliki izbranih razprav in analiz ali kot spominjski zapiski, zato je teba Janov pionirski korak na tem področju samo topla pozdraviti.

V prvem delu letošnjih LOSKIH RAZGLEDOV objavlja še Janko Mrovič — Marko spomine na Poljansko in Zirovniško četo Gorjanskega odreda in Gregor Rupnik — Grga spomine partizanskega bojničarja.

Običajno najboljše del LOSKIH RAZGLEDOV (Razgledi) letos že četrthi začenja dr. Anton Ramovič z onkrom okamelelega življenja v loških hribih. Letos vodi »svetega spremljevalca« po retakem grebenu iz konca triade na Jelovici. Sledita dve razpravi o živalskem svetu; dr. Anton Polenc piše o raziskovanju najkov v Selški dolini, Boštjan Klavžar pa objavlja prispevek k poznavanju stenice na loškem ozemlju. Oba avtorja sta se bravcem že nekajkrat predstavila, njuna dela pa predstavljajo prve sistematične obrane doneske k poznavanju živali tega ozemlja in tako osnovo za nadaljnje delo v tej smeri. Izbrana analiza Janeza Eržena o arheoloških objektih na Sorškem polju (o prazgodovinskih gomilah,

ki se raztezajo od Reteči oziroma Godešča pa vse do Drulovke, in o enem — ali morda dveh? — grobiščih iz istega časa) je nastala zaradi predvidene arondacije in sečneje večjega kompleksa gozdov na Sorškem polju, njen namen pa je, opozoriti na vrednost teh objektov, ki doslej (razen šestih gomil pred vojno) še niso bili raziskani, čbetajo pa, da bi osvetlili marsikatero nejasnost iz življenja davnih naselencev Sorškega polja. Kronološko jih opredeljuje v 5. stoletje pred našim štetjem. Erženov elaborat pomeni le osnovo za nadaljnje raziskovalno delo na tem področju in osnovo za zaščitne ukrepe, ki bodo ob krčenju gozdov brez dvoma potrebni in nujni.

Neutrudljivi raziskovalec loške zgodovine, predvsem kolonialne in agrarne, dr. Pavle Blaznik objavlja razpravo o odnevu velikega tolminskega punta na tleh loškega gospodarstva, Marila Verbič pa piše o gosposkiških stikih Loke z Idrijo v 16. in 17. stoletju. O umetnostnozgodovinskih in spomeniškovarst. vprašanjih pišejo: dr. Emilijan Cevc — Odlok je doma! mojster kršnogorskih fresk Ivan Sedej — Problematika ljudske umetnosti na loškem ozemlju, France Planina — Spomeniškovarstvene naloge Škofje Loke in Marjan Mušič — Obnova Kalanovega doma na Bukovici. Posebno pozornost zasluži Mušičeva študija, ki je zelo bogato ilustrirana in obravnava močnega Kalanov dom kot poseben primer regeneracije našega ljudskega stavbarstva. Sledita dve imenoslovni študiji: Jože Zigon — »Lontra« in dr. Lovro Sušnik — »Tavcar in Davčar«. Razgled zaključujeta prispevka Janeza Dolenc Ob idili Kosmovačega Janeza in Presečnikove Mete ter Jerneja Dermote Nastanek in razvoj tovarne »Niko« v Železnikih.

Filmi, ki jih gledamo

Roberto la Rocca

Francoski film, režija Jean Becker, scenarij J. Glovan, igrajo Jean-Paul Belmondo, Cristine Kaufman.

Jean Becker je mladi francoski režiser. Roberto la Rocca je njegov prvi film. Izbral si je snov, ki je zanimala že mnoge pred njim. Junak je gangster, ki se umakne iz svojega okolja in si poišče druge cilje, a pri tem propade. To je tema, ki v takem ali drugačnem okviru izraža družbeno problematiko in se razumljivo izpovedana kljub svoji banalnosti lahko približa sodobnemu človeku. Filmu »Roberto la Rocca« je to uspelo.

Ceprav je nastal po večjih uspehih novega vala, najdemo v filmu polno njegovih vplivov. Pa ne samo novovalovskih. Na režiserja je očitno vplival tudi francoski poetični realizem in sodobna režiserja Truffaut in Antonioni. Vsi ti vplivi na film niso škodljivo delovali. Nasprotno — mladi režiser je s svojo iznajdljivostjo vse vplive podredil zanimivi in uspešni režiji. Njen vpliv je čutili skozi ves film. Odlikuje ga izredno zanimivo tempo, ki ga primerjamo lahko le z Antonionijem in ki ustvarja enotnost vsakega dela. Svež filmski jezik se z vsebinsko bogatimi kadri združuje v razumljivo izpoved, ki se po svoji tematici približa »Strelu na pianista« Francoske Truffauta. Oba filma odgovarjata na vprašanje: Ali je pripadnost nekemu družbenemu okolju (konkretno podzemlju) res tako močna, da posameznik propade, ko si poišče drugo okolje? Na

to vprašanje, ki pravzaprav prerašča v problem pomena usodnosti v našem življenju, odgovarjata avtorja različno. Truffaut s tragično zgodbo o pianistu priznava večno pripadnost svojemu rodu in okolju, torej nezglednost usode. Zarimivašji, veliko zanimivejši je odgovor Beckera. Ne samo vsebinsko, tudi oblikovno je prekosil Truffautijev »Strel na pianista«. O propadu junaka ne odloča usoda, pač pa junak sam s svojo odločitvijo, odvisno od njegovega lastnega temperamenta. To nam izpove Becker v filmu s prefinjeno zgradbo, s simboli, ki spadajo v samo njemu lasten filmski jezik.

Film je veliko pridobil z igro Belmondoja, ki malokrat razočara. Če so v filmu napake, kar se vedno zgodi, so majhne, nevredne kritike. Kmalu jih bo popravil režiser, o katerem bomo prav gotovo še kaj slišali. — N. K.

Grigorij Baklanov

Mrtvi ne poznajo sramu

Zdaj je stotnik Jelutin zastavljal »premišljena in tehtna« vprašanja. Z velikimi dlanimi je segal k ramenom in si drgnil hrbet ob stenskem predalniku; oči pod visokim čelom, kjer so se redčili lasje, so bile hladne in predirjive. Kadarkoli je Išenko utjel pogled teh oči, je zaznal neenakomerno bitje srca in čudno slabost v kolenih. Jelutina je poznal iz časa, ko je še nosil naramke letalskih enot in letalske škornje, podložene s krznom — tega stotnika so enostavno premestili iz letalskih enot k polku.

Zdaj je Jelutin nosil klobučevinaste pehotne škornje, na ramenih pa topničarske naramke.

»Tako je tretja baterija prispela torej že blizu gozda?« je povprašal Jelutin.

»Prva,« ga je potrpežljivo popravil Išenko. Jelutin je nenehno zamenjaval številke baterij in njihove tedanje položaje. Išenku se je zdelo, da tega ne počenja nenamerno, in štabni načelnik si je napeto prizadeval, da bi sledil mislim in vprašanjem zasliševavca, kajti želel je že vnaprej uganiti njegova vprašanja.

»No, pač prva! Ste tedaj že videli nemške tanke? Bi lahko nane streljali?«

Prek vasi je priplul val bombnikov in preglasil pogovor z grmenjem motorjev. Šipe kolobe so tenko zaženketale. Slišali so škornje kurirjev, ki so tekli po prizidku in vhodnih stopnicah, da bi videli te zračne ptice.

Jelutin je rahlo pomežiknil Korablinovu in pokazal na okno, za katerim je bilo videti bombnike, kot da želi pokazati, kako so letala edino, kar mu zdaj nekaj pomeni.

Ceprav je Išenko vedel, da to prijazno smehljanje ni namenjeno njemu, je želel biti enakovreden s trojico častnikov, ki so bili z

njim v sobi. Nehote in obupano so se mu razpotegnile ustnice, ko je vrnil nasmešek. Vendar ga je takoj prikril in ker je želel izkoristiti položaj, kajti v trenutku, ko ga nihče ni gledal, si je naglo obrisal pot z obraza.

»Torej še enkrat: bi lahko pričeli obstreljevati tanke?« je Jelutin ponovil vprašanje, ko se je letalsko grmenje oddaljilo in so lahko nadaljevali pogovor.

»Top je bil še na pohodu... sprva bi ga morali spraviti na položaj... pripraviti bi ga morali za streljanje...«

Ce bi o tem spopadu — v katerem so le slabo oboroženi vojak uničili šest nemških tankov in se borili do poslednje možnosti, borili in padali, da bi zaustavili Nemce — če bi o tem spopadu poročal Ušakov, pri katerem ne bi bilo razloga za občutek krivde ali sramu, bi se to zgodilo res z bolečino, vendar pa s ponosom.

Išenko se je poskušal opravičevati. Oprati je želel le svojo vest, govoril pa je za ves oddelk in pripoved je zvenela tako, kot da je ravnatelj celotnega oddelka — teh, ki so preživeli in drugih, ki so padli — nosilo v sebi nekaj sramotnega, kar je poskušal na silo prikriti.

Za okni sta stala dva nemška tovornjaka, ki so ju preluknjale kroglice, in na enem je na šotorki ležal mrtvi Vasič.

»Pravčasno smo se hoteli umakniti do gozdnega roba. Tako bi imeli hrbet na varnem. Tam smo nameravali zasesti položaje, v nasprotnem primeru bi nas lahko tanki obkolili...«

»Zasedli položaje... top je bil na pohodu... pripraviti na streljanje,« ga je prekinil Jelutin. »V naši sosednji topniški brigadi, takrat, ko so zavzeli Zaporozje... so imeli enake cevi — stodva-inštridesetkalibrske... baterijski poveljnik... kako se je že imenoval?« Roko je sprasujoče iztegnil proti majorju Korablinovu in neučakano tleskal s prsti, ko da želi pritrditi. »Tistega menim, ki je nekaj časa živel med nemško posadko...«

»Harsun! Tudi on je bil s svojo baterijo na pohodu, nenadoma pa je zagledal tanke! Svoje baterije ni popeljal na položaj, kakor se ti zdi nujno v takšnem primeru, za kaj takšnega namreč ni imel časa. Povesil je cevi pa pričel grmeti! Kar naravnost vanje! Osem granat je izpršil in že sta dva tanka gorela! Kasneje je za to dejanje uravničeno nrejal odlikovanja...«

Z gledišča topniškega častnika je Jelutin govoril nemogoče stvari. Če je top na pohodu, je cev s posebno napravo pritrjena navzdol in je ni mogoče premakniti. In v takšnem položaju ni nemogoče le streljanje, temveč tudi polnjenje. To ve celo poslednji voznik v topniških enotah. Jelutin je nekeje zvedel za ta dogodek in zdaj je prepričljivo govoril o rečeh, ki jih topničarsko uho sploh ni moglo prenesti.

Išenko je sprva nameraval reči, da je kaj podobnega sploh nemogoče. Vendar se je pravočasno ovedel, kajti Jelutin mu takšnega popravka očitno ne bi oprostil — kajti takšna pripoved je bila enostavno rečeno tako nesmiselna, da bi se moral človek od sramu vdreti v zemljo.

Išenko je želel za vsako ceno preprečiti, da bi v Jelutinu vzbudil osebno sovraštvo.

Išenko je neboljeno strmel proti polkovnemu poveljniku in njegovemu političnemu namestniku. Nihče izmed njiju ni — iz kdove kakšnih razlogov — popravil nesmisla, ki ga je izrekel Jelutin. Obnašala sta se, kot da vsega sploh nista slišala.

Polkovnik Stecenko je še vedno stal pri oknu. Pipo je vzel iz ust, potrkal z njo po oknici, dokler ni iztrkal pepela, jo znova nabasal s tobakom ter prižgal z mračnim obrazom.

Išenka je spreletel strah.

»Tako, tako, v tem vprašanju smo skorajda nekaj razjasnili,« je zadovoljno ugotovil Jelutin. Stopil je k mizi, pobrskal po papirjih, šel k predalniku in spet segel k ramenom.

Iz daljave je bilo slišati grmenje bitke in zračnega napada. Čumnata se je stresla in voda v vrču je lahno valovila. Napad je veljal preostankom nemške tankovske konice. Ves dan in vso noč so se topniški oddelki sami borili proti nemškim tankom — s pohoda so zavili naravnost v boj — in jim zastavili pot. Davi pa se je nebo zjasnilo in v predirljivem pomladnem soncu so letala pripravila tankovskim napadalcem žalosten konec. Bombniki so — val za valom — leteli proti fronti in tam odmetavali svoje breme.

Stecenko s pipo v roki se je obrnil od okna. Zdaj, ko je operacija v prvi črti šla h kraju in so vsi poznali njen namen, je o usodi oddelka vedel to. Česar Išenko ni mogel vedeti.

Dobra udeležba

Vrstni red — pionirji do 12. leta: 1. Tomaž Stritih (Križe), 2. Franc Sušter (Kovor), 3. Viktor Sedej (Trzič), **pionirji od 12. do 16. leta:** 1. Mirko Nadižar (Trzič), 2. Tomaž Stritih (Križe), 3. Pavel Erlah (Kovor), **mladinci do 20. leta:** 1. Franc Pregel (Trzič), 2. Jože Strel (Sk. Loka), 3. Peter Strel (Sk. Loka), **mladinske dvojlice:** 1. Pregel, Nadižar (Trzič), 2. Ješe, Maglica, **člani:** 1. Janez Meglič (Križe), 2. Peter Meglič (Križe), 3. Franc Pretnar (Trzič), **članske dvojlice:** 1. Meglič, Jakopin (Križe), 2. P. Meglič, Knific (Križe), 3. Vidovič, Nadižar (Trzič), **starejši člani:** 1. Filip Sarabon (Trzič), 2. Hazim Omerović (Trzič), 3. Franc Pretnar (Trzič). — N. A.

Izdaja in tiska CP »Gorenjski tisk«, Kranj, Koroška cesta 8. Tekoči račun pri NB v Kranju 607-11-135. Telefoni: glavni in odgovorni urednik, uredništvo in uprava 21-90, 24-75, 28-97. Naročnina: letna 1300, mesečna 110 dinarjev. Cena posameznih števk: ponedeljek - sredo 10, sobota 20 din. Malo obisti: za naročnike 20, za nenaročnike 30 din bescda. Neplačanih malih oglasov ne objavljamo.